

בס"ד עלון מס' 207 לשבת 5.9.2015 – כא' אלול תשע"ה

זמני ת"א:

כניסת השבת:

18:41

יציאת השבת:

19:37

ר"ת: 20:12

לקבלת העלון

במייל – שלחו

הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

זה השער לה' עדיקים יבוא בו

כי תבוא

סיפור לשבת – 'המתנחלת' (עלון 'קבלת שבת גיליון 261)

היה זה לפני כעשרים וחמש שנה עת שימשתי כמורה מקצועית באחד הסמינרים הידועים בארץ. אין זה סוד, שמספר המקומות בסמינר הוא מוגבל. אין באפשרותה של הנהלת הסמינר לקבל כל תלמידה באופן חופשי. מכיוון שהתלמידות מעוניינות להתקבל לסמינר מאד מסוים, תהליך הקבלה לסמינרים הוא קשה ומפרך, ולבבות רבים שותתים דם בתקופה זו, של קבלה או אי קבלה. בשנה החמישית להיוטי מורה, נכנסתי לכיתה מספר ימים לאחר תחילת שנת הלימודים, והתחלתי להקריא את השמות. כל בת אמרה "כן" קצר, ואני הבטתי בה, כדי להתאים את השם לפנים, שהרי אצטרך להכיר את הבנות במשך השנה. לאחר מספר ימים בהם קראתי שמות והצלבתי עם פני התלמידות, שמתי לב ששמה של אחת התלמידות שיושבת ליד בפינת הכיתה עם פנים מבוישות, לא מופיע ברשימה. ברור קצר העלה שהתלמידה פשוט לא התקבלה והוריה החליטו להושיבה בכיתה בכל זאת כצעד הפגנתי. על פניה נראתה בחורה הלבושה בסדר כמו כולן, גורמטיבית לחלוטין ומאד משתדלת להקשיב ולבצע את כל המטלות הלימודיות על הצד הטוב ביותר. מחברותיה מסודרות עם סיכומי שיעור להפליא שיכלו לשמש דוגמה לשאר הבנות. מאד חששתי מהשלכות צעד כזה על נפש התלמידה, ולכן קיימתי שיחה עם הסגנית. מדובר באישה חכמה. היא לא השמיעה מילת ביקורת, רק התייעצה איתי, כיצד על הצוות לנהוג בנושא הזה. היא הסבירה את הדילמה: אם יקבלו אותה, העניין עלול לתפוס תאוצה ולהפוך למין ספורט, בו כל מי שאינה מתקבלת למקום מסוים, פשוט באה ומתנחלת. האמת היא, שלא הייתה לי תשובה על כך. מאו, כאילו התהפך הגלגל. הבנות החלו לקרב את אותה בת ולהתייחס אליה במאור פנים. הראו את הצד הטוב והחביב שיש בהן ובכל אדם. הילדה החלה לפרוח בכיתה, ועל אף שעדיין לא היו לה זכויות, כמו הגשת מבחנים וכד', מבחינה חברתית העניין הסתדר, וכשמישהו הגיע לכיתה, לא יכול היה להבחין מי היא המתנחלת שלנו. השנה הסתיימה. בשנה שלאחריה כבר לא לימדתי באותו סמינר. לא בגלל מה שאתם חושבים. פשוט קיבלתי משרה במוסד חינוכי אחר, משרה כמחנכת ולא כמורה מקצועית. דווקא מי שעזרה לי והמליצה עליי הייתה הסגנית. מסתבר, שמעבר לעמדה הרשמית הנוקשה, היא עקבה היטב אחר פעילותי בנושא מ. ה"מתנחלת", ופעלה כדי לדאוג לי למשרת חינוך שלא צריך להסביר עד כמה קשה להשיגה. זהו הסיפור, ועדיין לא הגענו לסוף, מפני שמ. לא התקבלה רשמית, גם לאחר עזיבתי, נכוננו לה ולהוריה קרבות בלתי נעימים. לא ידעתי מה עלה בסופה, ובמהלך השנים נשכח ממני הסיפור. הערכתי שהנתק עם ההנהלה, יגרום בסופו של דבר לעזיבתה, ואולי להידרדרותה הלימודית והנפשית ח"ו. עברו עשרים וחמש שנים.... שניים מילדי כבר חיתנת. קרה מה שקרה, ועבודתי כמחנכת הופסקה. הוצאתי בעל כורחי לפנסיה מוקדמת ומצאתי את עצמי, בת קרוב לחמישים – ללא עבודה.

התחלתי לכתת רגליי בין בתי ספר שונים, ומהר מאד הבנתי שאין לי שום סיכוי. מנהלות רק שמעו את הגיל ואמרו שאין להן עבודה בשבילי. נחשפתי לאמת הכואבת, שהעולם שייך לצעירים. מנהלות רבות אזהבות לעבוד עם ילדות צעירות שתהיינה כפופות להן, ואולי הן חושבות (בצדק מסוים) שמקצוע ההוראה שוחק, ולא יתכן שמורה טובה תשרוד יותר מעשרים וחמש שנה. לבי תספרי להן, שתמיד היית אהובה על תלמידותייך, ושעד היום הן בקשר איתך. מספיק שרואים מול העיניים אישה מבוגרת והסיפור נגמר. בסוף הגעתי לרשת חינוך ידועה וצעירה, וברגע שראיתי את המנהלת, הבנתי שאין לי סיכוי. היא נראתה כמו הבת שלי. גם מנהלות בנות גילי לא לקחו אותי, ומדוע זו שתיקה? היא ראינה אותי ממושכות ושאלה שאלות רבות, הרבה יותר משהנימוס מחייב. חקרה אותי על המקומות בהם לימדתי, על היחסים שלי עם התלמידות. בסוף, היא קמה ואמרה שמאד התרשמה ממני, ושהיא תעלה את המועמדות שלי בפני האחראים (שזו הייתה בדרך כלל דרך מנומסת לומר "לא") לפני היציאה, שאלה אותי על היחס שלי לבנות חריגות שאינן מקובלות בחברה. לא היה לי נעים כל כך להתחיל לספר על עצמי, שאני מתייחסת מאד טוב לבנות שכאלה. וכי מה אומר? החלטתי לספר לה את הסיפור על הילדה ש"התנחלה" אצלי בכיתה, ועל הדרך שמצאתי לתקשר איתה ולחבר אותה עם כיתתה. וכאן היא שאלה לדעתי, האם אני ממליצה על "התנחלויות" כאלה. אמרתי לה בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים, שאני ממש לא ממליצה, בגלל הנזק הנפשי שיכול לקות לבת. הוספתי, שעד היום אינני יודעת מה עלה בגורלה של מ., אך לא אתפלא אם עברה משבר נפשי או משהו כזה. ואז, בלי אזהרה מוקדמת, היא אומרת: "אני מ! זיהיתי אותך כבר מהרגע הראשון, והנה, ראי, לא קיבלתי משבר נפשי, הרבה בזכותך". הפגישה התארכה עוד שעה לפחות. הייתי מרוגשת מאד. לא האמנתי שסיפור כזה – שמתאים אולי לספרים - יקרה לי. ומוסר ההשכל שלי הוא: "שֶׁלַח לְחַמֵּךְ עַל פְּנֵי הַיָּמִים פִּי בְּרֵב הַיָּמִים תִּמְצָאֵנּוּ" (קהלת יא, א). אני למשל, מצאתי עבודה, כמחנכת. (הערת המערכת - על רקע רגישות הנושא הכאוב של קבלת בנות לסמינרים, אין ללמוד מהסיפור "הלכה למעשה", מובא רק לשם מוסר השכל שבו).

אָרוּר מִפֶּה רַעְהוּ בְּסֵתֶר (כז, כד)

אומר רש"י מכה רעהו בסתר על לשון הרע הוא אומר. בספר "החפץ חיים" חייו ופועלו, מספר הרב ישר תלמיד הגה"ק רבי ישראל מאיר הכהן מראדין ב"ר אריה יהודה לייבוש ה"חפץ חיים" מה שאירע כשבא ה"חפץ חיים" עם כתב היד של ספרו אל אחד מגאוני הדור רבי ברוך מרדכי ליפשיץ זיע"א, כדי לקבל הסכמה לספר. הגאון הנ"ל לא הכיר את המחבר, ובכל זאת כאשר עבר על הכתוב בו, נתרגש עד למאד, הוא התפעל מאד בראותו לפניו אברך למדן גדול וירא שמים, וגם עניו במידה בלתי שכיחה, שנטל על עצמו את המשימה ליצור יצירה נפלאה כזאת. לפני שנעתר הגאון לבקשת ה"חפץ חיים" לתת לו הסכמה, רצה לבדוק אם אכן תוכו של המחבר הוא כברו, לכן ביקש מכמה תלמידי חכמים להיכנס בדברים עם ה"חפץ חיים" לשוחח עמו בדברי תורה, וגם במילי דעלמא, במילי דעלמא היתה הכוונה לפתוח בעניני יראת שמים, ולהסב דרך אגב את השיחה אודות אנשים שונים שמעשיהם מקובלים כמוזיקים ליהדות, ולבחון בדרך זו כיצד מקיים ה"חפץ חיים" את הלכות לשון הרע. אחד מאלו ששוחחו עם ה"חפץ חיים" היה ר' נתן נטע קמחי, לימים סיפר בנו שאביו היה מספר ברוב התפעלות, כי שוחח עם המחבר במשך שש שעות, במהלך השיחה הם ניסו להוציא מפי ה"חפץ חיים" לפחות דיבור אחד של לשון הרע, אך ללא הצלחה. בסופו של דבר חזרו לרובם ואמרו לו בהתפעלות עצומה, איך ר' ישראל מאיר נזהר מאד בשמירת הלשון. לאחר ניסיון זה, נתן לו ר' ברוך מרדכי בשמחה את הסכמתו, בהסכמה הוא מתאר את המחבר כאיש מהיר במלאכתו מלאכת שמים, כי הרחיב באורו אשר חלק מחכמתו, והוא נאה דורש ונאה מקיים.

תרופת הפלאים (הרב בן ציון מוצאפי שליט"א)

ראש השנה התשע"ו מתקרב, יום הדין הגדול ומשמיי נתנו לנו חודש שלם להביא זכויות ולהוכיח שמגיעה לנו שנה טובה ורגועה ללא סבל או צער. אך יש לדעת, כי לצערנו, ישנו עוון גדול שרבים אינם עומדים בו כראוי והוא – דיבור ושיחה בבית הכנסת! רבותי, השל"ה הקדוש כותב כי בית הכנסת שמדברים בו דברי חול – סכנה להתפלל בו, מפני שהשטן בכבודו ובעצמו שולט באותה בית כנסת. החיד"א הקדוש כותב יותר מכך, כי אם יודע האדם כי אם יבוא לבית הכנסת להתפלל, ידברו איתו דברי חול – מוטב לו שיתפלל בביתו ביחידות כל ימיו, ואפילו בימים הנוראים והחגים! מפני שעל ידי דיבורי חול במקום כזה קדוש נעשה חילול גדול בשמיים ונוצר קטרוג גדול על המדברים שם ועל מי שלא הוכיחם, שנתפס איתם יחד. לפנינו מעשה מצמרר ומדהים שהשאר רבים פעורי פה: "באחד הימים, הגיע לביתו של הגאון הצדיק, הרב אביגדור מילר זצ"ל אחד מתלמידיו כשהוא מבוהל וממרר בבכי: "רבי ומורי, שוד ושבר, חיי נגמרו". "מדוע", שאל הרב היום בבוקר הלכתי לבדיקה בבית החולים והרופאים הודיעו לי כי התגלתה בגופי המחלה הקשה. האם יש דבר שאוכל לעשות שיחולל נס בגופי?", שאל בבהלה. הרב הסתכל בעיניו ושאלף, אני יכול לשאול אותך שאלה אחת ויחידה "בוודאי", השיב התלמיד בהשתוקקות. "אמור נא לי בבקשה, האם בבית הכנסת בו הנך מתפלל מדברים דברי חול בשעת קריאת התורה?". האברך לא היסס והשיב מיד: "כן, אצלנו בבית הכנסת לא מקפידים בכך ומדברים הרבה בשעת קריאת התורה". "אם כן", פנה אליו הצדיק, אין לי תרופה למכתך". התלמיד היה מזועזע לחלוטין. הוא החליט מיד כי הוא עוזב את בית הכנסת בו היה רגיל להתפלל ועבר לבית הכנסת אחרת שם הקפידו שלא לדבר כלל בשעת קריאת התורה. שמעו ותחי נפשכם.. אחרי זמן קצר ביותר הוא נרפא כליל מהמחלה הקשה! הרופאים ערכו צילומים והיו המומים, לאן נעלם החולי הקשה ששכן בגופו בגודל גדול מאד. אך זה לא הסוף. הסיפור פרש לו כנפיים והגיע לאוזניו של אברך נוסף. גם האברך הזה סבל זמן רב מהמחלה הקשה, וכששמע את המעשה הזה, שם לב כי אף בבית הכנסת שלו, מרבים לדבר ללא רסן, ולכן החליט מיד לעבור לבית כנסת אחר שאין בו כלל דיברי חול. לא עוברים כמה שבועות וגם האברך הזה התרפא כליל מהמחלה הקשה! הבלתי יאומן אירע שוב. כששמע זאת הרב אביגדור מילר זצ"ל הוא הסביר כי דברי התורה הנשמעים בשעת קריאת התורה הינם מרפא ומזור לגוף ולנפש של היהודי, וממילא אם מדברים בבית הכנסת בשעת קריאת התורה ולא שומעים את דברי התורה, הרי שאין את זכות ההגנה בבריאותנו. ובנוסף שיש על אדם זה קטרוג שמראה כי הוא מזלזל בכבודו של הקב"ה ותורתו ולא מאזין להם והדבר מעורר קטרוג גדול. אך לסיפור המרטיט הזה יש עוד המשך. הסיפורים המשיכו להתפרסם והגיעו אף לבית מדרשו של הגאון הגדול, ר' אברהם שלמה יאווה, רב קהילת 'טעי אביגדור' באמריקה. ביום שמחת תורה, טרם עליית כל הילדים הקטנים לתורה, ניגש אברך אחד אל כבוד הרב אברהם שלמה יאווה וסימן לו כי בנו אהובו בן ה-3 העומד לעלות עתה לתורה חולה במחלה הקשה וכי הוא מבקש שהרב יברכו בעת עלייתו לרפואה וישועה. הרב שמע זאת והשתיק את בית המדרש. הוא אמר כי לפני שידלו הילדים לעלות לתורה הוא מבקש לספר להם את הסיפור המרטיט שהיה עם הרב מילר והאברך שעבר לבית הכנסת שאין בו דברי חול ונרפא. הקהל שמע את הסיפור והתרגש מאד, ואז פנה הרב אל עשרות אנשי הקהילה ששהו בבית הכנסת עם ילדיהם ואמר: "דעו לכם, כי יש פה ילד קטן בן 3 החולה במחלה הקשה. על כן, אני מבקש מכל המתפללים, ללא יוצא מן הכלל, לקבל על עצמם שלא לדבר בתפילה ובשעת קריאת התורה בבית המדרש שלנו במשך שנה שלימה – מ'בראשית' שנתחיל עתה ועד 'וזאת הברכה' של שנה הבאה, ובזכות החיזוק הזה, ה' יתברך ישלח לו רפואה שלימה ב"ה". הציבור ששכן במקום בדומיה התרגש עד למאוד ותכף ומיד קיבלו כולם יחד בהחלטה גמורה כי הם מתחייבים לא לדבר בבית הכנסת כלל במשך כל השנה. שמעו רבותי היקרים, לאחר כמה ימים, הילד הלך לבית החולים לערוך סדרת בדיקות והנה הרופאים יוצאים מחדרו מבוהלים: מהמחלה הקשה לא נשאר זכר, הכל עבר וחלף כליל. ממש נרפא כאילו לא היה דבר. הרופאים המומים כיוון שמדובר בסוג נדיר של מחלה, שבד"כ אין לה מרפא. רבים המתחזקים בכך רואים ישועות. ה' מדבר עמנו ורוצה שלא נדבר בביתו, זה הזמן להתחזק בכך לפחות בחודש אלול.

(מתוך העלון 'טוב לחסות בה' גיליון 439)

וְהָיָה כִּי תָבוֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ נַחֲלָה וִירִשְׁתָּהּ וַיִּשְׁבַּת בָּהּ (כו,א)
 "וְהָיָה" – אמרו חז"ל (מדרש רבה פרק מב' אות ג'): אין "וְהָיָה" אלא לשון שמחה, "כִּי תָבוֹא אֶל
 הָאָרֶץ" העליזונה שהיא ארץ החיים, "אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ נַחֲלָה" לעולם הבא, מה שאין כן
 העולם הזה, כי הוא עראי, אבל לעתיד לבוא "וִירִשְׁתָּהּ וַיִּשְׁבַּת בָּהּ" – שתהיה לך ירושה בלי
 הפסק, היינו שלא תצטרך להתגלגל, אלא "וְאָתָה לָךְ לֶקֶץ וְתִנְחֹחַ" (דניאל יב,ג), "וַיִּשְׁבַּת בָּהּ" –
 רמז לאומרו "ז"ל (ברכות יז,א): "צדיקים יושבין ועטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו
 השכינה". (עיין אלשיך הקדוש על התורה דף רסד-רסה)

וְהָיָה כִּי תָבוֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ נַחֲלָה וִירִשְׁתָּהּ וַיִּשְׁבַּת בָּהּ (כו,א)
 "שתי שנים ומחצה נחלקו בית שמאי ובית הלל, הללו אומרים נוח לו לאדם שלא נברא יותר
 משנברא, והללו אומרים נוח לו לאדם שנברא יותר משלא נברא. נמנו וגמרו נוח לו לאדם שלא
 נברא יותר משנברא עכשיו שנברא יפשפש במעשיו וימשמש במעשיו" (עירובין יג,ב). וזה התורה
 באה לרמוז "וְהָיָה כִּי תָבוֹא אֶל הָאָרֶץ" – שאם כבר באת לעולם הזה אז תסתכל על הארץ
 ותזכור (בראשית ג,יט): "כִּי עָפָר אָתָה וְאֶל עָפָר תָּשׁוּב" וממילא על ידי כך תפשפש ותמשמש
 במעשיך, ואז תזכה שלעתיד לבוא "ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ נַחֲלָה" – לעולם הבא "וִירִשְׁתָּהּ וַיִּשְׁבַּת
 בָּהּ". (לוקט בשינוי מ: 'ובחרת בחיים').

**פִּיךָ חֲזָקָה וּבִזְרַע נְטוּיָה וּבְמָרָא גָדֹל וּבְאִתּוֹת וּבְמִפְתִּיּוֹם, וַיְבַאֲנוּ אֶל הַמְּקוֹם הַזֶּה וַיִּתֵּן לָנוּ אֶת
 הָאָרֶץ הַזֹּאת אֶרֶץ זֶבֶת חֶלֶב וּדְבַשׁ (כו,ח)**
ביאור נפלא כתב 'האור החיים' הקדוש: אפשר שכל הכתוב ירמוז אל התורה שבה ינצל אדם
 מיצר הרע ומתאוות עולם הזה, ואמר חמישה עניינים כנגד חמישה חומשי תורה:
 א. "פִּיךָ חֲזָקָה" - כנגד ספר בראשית כי שם נאמר מעשה ידי יוצר אשר כוננו ידיו עולם ומלואו.
 ב. "וּבִזְרַע נְטוּיָה" - כנגד ספר שמות כי בו חשף את זרועו והראה גבורותיו במעשה מצרים ובים
 ובנתינת התורה.
 ג. "וּבְמָרָא גָדֹל" - כנגד ספר ויקרא, כי שם צוה מעשה המשכן ושכונת שכינתו וצוה על מורא
 המקום וקידש הבית בב' גדולי ישראל ולזה יחס לספר זה מורא גדול.
 ד. "וּבְאִתּוֹת" - כנגד ספר חומש הפקודים על שם (במדבר ב,ב): "אִישׁ עַל דְּגָלוֹ בְּאִתּוֹת".
 ה. "וּבְמִפְתִּיּוֹם" - כנגד ספר דברים כי בו דבר משה אל כל ישראל והוכיח במופתים על פחזותם
 ועל טוב ה' וחסדו עמם, והוכיח כי לא שלם ה' להם כמעשיהם הרעים וגבר עליהם חסדו, גם בו
 נאמר מופתי הנביאים שבהם יצדיקו הנביא.

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, לירון בן פנינה, ענבל בת פנינה, הילה בת אסתר, גיא בן חוה, חמוטל בת
 ויקטוריה, שגיב בן רותי, ליאל בת מרים, אורית בת נחמה, עזרא עוז בן מרים.
הצלחה ופרנסה טובה: לשגיב בן מרים, מורן בת רותי, אלכסי בן אירנה, לירון בן פנינה.
לרפואה שלמה: ציפורה בת מורוור, לציפורה בת מרים, שרה בת תמרה, אורלי בת מלכה, שי בן רחל,
 יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה,
 יוסף בן ציפורה.
לעילוי נשמות: בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן
 מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה
 בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשולי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מזולה ז"ל,
 משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, זקלין לוי בת מסעודה ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה
 ז"ל, אייל בן שרה ז"ל, עזרא בן נעימה ז"ל.

